

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové a soudce JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **G. T.** zastoupeného JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 3. 2019, č. j. MV-46180-2/OAM-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 3. 2020, č. j. 29 Az 7/2019 – 51

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanoveného zástupce JUDr. Ing. Jiřího Špeldy **se určuje** částkou 4 114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobce podal dne 20. 3. 2019 další opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, ve které uvedl, že z důvodu nově vzniklých okolností mohou být žalobce i jeho rodina v případě návratu do země původu v ohrožení života.

[2] Žalovaný zastavil řízení o další opakované (v pořadí již třetí) žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 11a odst. 3 zákona č. 235/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, svědčící o hrozbě pronásledování, a v zemi jeho původu nedošlo od posouzení předchozí žádosti ke změně, která by mohla mít vliv na posouzení žádosti.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové, který žalobu zamítl.

[4] Podle krajského soudu neuvedl žalobce žádný věcný argument svědčící o azylově relevantní hrozbě pronásledování v zemi původu. Žalobce soudu doložil kopii přípisu Generální prokuratury Gruzie, z níž vyplývá možnost vedení trestního stíhání proti

žalobci a jeho manželce kvůli nezákonnému nabývání pozemků. Předmětnou informaci však soud nevyhodnotil jako natolik závažnou, aby mohl být na jejím podkladu případ žalobce opětovně meritorně přezkoumán. Žalobce neuvedl žádné nové azylově relevantní skutečnosti a v jeho zemi původu navíc nedošlo ke změnám vyžadujícím nového posouzení situace žalobce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost spojenou se žádostí o přiznání odkladného účinku.

[6] Krajský soud podle stěžovatele nepřezkoumatelně posoudil charakter přípisu Generální prokuratury Gruzie, závěry v bodech 13. a 18. rozsudku neodpovídají obsahu správního spisu. Nedůvodné trestní stíhání v zemi původu kvůli nezákonnému převodu pozemků, v jehož důsledku je rodině stěžovatele vyhrožováno zabitím, je podle stěžovatele azylově relevantním důvodem. Přípis generální prokuratury stěžovatel dříve nepředložil proto, že jej neměl k dispozici.

[7] Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodnil hrozbou rozdělení rodiny, neboť v době podání kasační stížnosti ještě nebyl doručen rozsudek vydaný v souběžně vedeném řízení žalobcově manželce a nezletilému synovi. Krajský soud navíc žalobě odkladný účinek přiznal.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí a obsah správního spisu. Připomněl, že Gruzie je s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie od 23. 3. 2019 zařazena vyhláškou č. 68/2019 Sb. do seznamu bezpečných zemí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Na úvod Nejvyšší správní soud konstatuje, že o věci rozhodl bezodkladně, a proto se návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stal bezpředmětným.

[10] Kasační stížnost je přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti a výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění pro stručnost odkazuje.

[11] Předmětem tohoto soudního přezkumu je v pořadí již třetí žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany. První rozhodnutí žalovaného, jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana, bylo přezkoumáno jak před krajským soudem, který zamítl žalobu, tak Nejvyšším správním soudem, který odmítl kasační stížnost pro nepřijatelnost rozsudkem ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 – 45. Řízení o opakované žádosti žalobce o mezinárodní ochranu žalovaný zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

pokračování

[12] Podle § 11a odst. 3 zákona o azylu: „*Podal-li cizinec další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a nelze-li se s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a důvodně domnívat, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování, že mu brozí vážná újma nebo že již splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a 14a, ministerstvo řízení usnesením zastaví.*“

[13] Nejvyšší správní soud se již v minulosti vyjádřil k otázce opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudky ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 – 74, ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, atd.), a to tak, že hlavním účelem možnosti opakovanou žádost podat, je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit bez vlastního zavinění během předchozího řízení. K otázce opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, v němž k institutu opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že „*jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení stěžovatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení.* V tomto rozsudku soud dále uvedl, že „*při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V rozsudku soud také dovodil, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele.*“

[14] V rozsudku ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017 - 39, pak Nejvyšší správní soud shrnul nároky na odůvodnění rozhodnutí o další opakované žádosti (vycházejí přitom z rozsudku rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, č. 2642/2012 Sb. NSS): „*Ve všech těchto případech je třeba trvat na tom, aby ministerstvo zdůvodnilo jednak svůj závěr, že cizinec ve své žádosti neuvedl relevantní důvody, které nemohl uplatnit v předchozích žádostech, jednak že v zemi jeho původu nedošlo k podstatným změnám, které by mohly mít vliv na případné udělení mezinárodní ochrany.*“

[15] V posuzované věci stěžovatel v další opakované žádosti o mezinárodní ochranu pouze obecně odkázal na blíže nespecifikované těžkosti a obavy v zemi původu, žádným způsobem je však žalovanému neupřesnil ani nepodložil důkazy.

[16] Až k žalobě stěžovatel připojil špatně čitelný dokument, zřejmě z gruzínské generální prokuratury, obsahující informaci o tom, že žalobce (v dokumentu veden pod příjmením své manželky) a jeho manželka mají být v zemi původu vyšetřováni v souvislosti s nezákonným nabýváním pozemků. K tomu lze podotknout, že již v první žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel tvrdil obavu o život, kterou dovozoval z problémů tchána s policií a prokuraturou; tyto skutečnosti však nebyly shledány azylově relevantními.

[17] Krajský soud ve svém rozhodnutí řádně zdůvodnil, proč posoudil žalobu jako nedůvodnou, přičemž jeho závěrům nelze nic vytknout. Listina, kterou stěžovatel

přiložil k žalobě jako jediný důkaz k prokázání svých tvrzení, nepůsobí přesvědčivě (též proto, že je v ní použito jiné příjmení žalobce, ačkoliv žalobce žalovanému uvedl, že jiné příjmení než Tsikhesashvili nikdy neužíval – pozn. soudu). Soud navíc shledal rozpory v popisu skutkového ději předcházejícího policejnímu vyšetřování ze strany stěžovatele a jeho manželky. Jako celek tedy tento stěžovatelem předkládaný příběh nepůsobí natolik důvěryhodně, aby mohl být na jeho základě případ stěžovatele opětovně posouzen poté, co již dvakrát předtím se žádostí o mezinárodní ochranu nebyl úspěšný.

[18] V bodech 13. a 18., ani v jiných částech rozsudku neshledává Nejvyšší správní soud nepřezkoumatelnost. Zatímco v bodě 13. se krajský soud zabývá tím, co stěžovatel uvedl přímo při podání další opakované žádosti o mezinárodní ochranu, v bodě 18. soud hodnotí tvrzení a důkazy žalobce uplatněné v řízení před soudem. Je přitom nepochybné, že skutečnosti, které žalobce podrobněji rozvádí v žalobě a dokládá přípisem Generální prokuratury Gruzie, byly stěžovateli známy již v době podání další opakované žádosti, avšak žalovanému je nesdělil ani nedoložil. Nejvyšší správní soud navíc vyslovuje přesvědčení, že předložená listina neobsahuje tak mimořádná tvrzení, aby na jejím základě bylo možné přistoupit k opakovanému posouzení žádosti stěžovatele. Potenciální trestní stíhání v zemi původu za majetkovou trestnou činnost není samo o sobě azylově relevantním důvodem.

[19] Žalovaný i krajský soud tak správně vyhodnotili, že žádost žalobce neobsahovala azylově relevantní důvody a rovněž v zemi jeho původu nedošlo k podstatným změnám. Byly tedy posouzeny obě okolnosti, které dle již citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017 – 39 mají být hodnoceny.

[20] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky. Nejvyšší správní soud rovněž nezjistil, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[21] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifickým nástrojem ochrany lidí, kteří jsou ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újrou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[22] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

[24] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 30. 4. 2019, č. j. 29 Az 7/2019 – 14, ustanoven zástupce JUDr. Ing. Jiří Špelda, advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 64 a 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, spočívající v podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Protože je zástupce stěžovatele plátcem DPH, byla odměna za zastupování (3 400 Kč) dále navýšena o částku odpovídající této dani. Celkově tedy odměna ustanoveného zástupce činí 4 114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu